

Olje og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 Oslo

Stavern, 20.12.2018

Høringsuttalelse om opprinnelsesgarantier og varedeklarasjon for strøm

Det vises til Olje- og energidepartementets høringsbrev av 21 september 2018 vedrørende ovennevnte høring.

Cleanworld AS er et meglerselskap som hovedsakelig megler grønne sertifikater med størst vekt på opprinnelsesgarantier og elsertifikater, hvor opprinnelsesgarantier (OG) står for 75 % av vår omsetning. Vi arbeider med kunder spredt rundt om i Skandinavia og Europa, både sluttbruker kunder og produsenter. Ut ifra vårt ståsted som megler og gode markedsandeler er vi en av de største markeds plassene for omsetning av OG'er i Europa, og har derfor gjennomgående kjennskap til opprinnelsesgarantimarkedet og tilknyttede aktører. Det gjør at vi kan bidra med et helhetlig synspunkt rundt om opprinnelsesgarantier (OG-er).

Rapporten fra Oslo Economics gir etter vår mening en god og korrekt beskrivelse av opprinnelsesgarantier. Rapporten er informativ og presenterer synspunktene til flere aktører på en nøytral måte. Imidlertid skulle vi gjerne ha ønsket at forskjellen mellom elsertifikater og opprinnelsesgarantier ble tydeliggjort ytterligere. Førstnevnte er en ren subsidemekanisme for fornybar strøm, mens OG-er er et instrument for å dokumentere hvor en gitt mengde strøm er produsert. Selv om OG-er skaper en ekstra verdistrøm til produsenter av fornybar kraft er det ikke ment som et støtteinstrument, men et verktøy som muliggjør at sluttbrukere kan velge mellom forskjellige typer strømprodukter og for å garantere strømmens opprinnelse. I tillegg så er det ett vesentlig poeng at anlegg som blir satt i drift etter 2021 ikke vil komme inn under Elsertifikat ordningen, noe som gjør at OG'er vil være den eneste støtten og incitament som vil fremme fornybar energi kontra energi fra fossile kilder. Oslo Economics opererer med ett samlet overskudd mellom 600 og 200 millioner kroner for kraftprodusentenes salg av OG'er, vi kan tillegge at vår snittpris på meglede kontrakter av Norsk Hydro produsert i 2018 er ca 1,10 Euro og estimert produksjon er 138 TWh så vil dette gi en inntekt på ca 1,5 Mrd NOK. I Forward markedet ble snittprisen for 2019 Produksjon ble prisen 1,25 Euro, noe som indikerer en inntekt på ca 1,75 Mrd NOK.

Et annet viktig punkt som rapporten legger frem er den økte viktigheten av OG-er i EU. Gjennom det nye EU direktivet, RED II, styrkes rollen til OG-er ytterligere ved at EU har vedtatt at opprinnelsesgarantier skal brukes til å dokumentere opprinnelsen av kraft. Denne beslutningen har imidlertid blitt vedtatt i etterkant av at rapporten ble ferdigstilt. Denne avgjørelsen viser til viktigheten av OG-er i Europa samtidig som det signaliserer at OG-er faktisk er et velfungerende og pålitelig instrument.

Vi ønsker å presisere at en økende fornybarandel i Europa ikke nødvendigvis vil føre til en lavere etterspørsel etter norske opprinnelsesgarantier som beskrevet i punkt 6.2.1. Etterspørselen etter opprinnelsesgarantier er økende og har steget fortere enn tilbudet, som vist av den markante prisoppgangen i år. Etterspørselen blir i stor grad drevet av selskaper som ønsker å vise til fornybart strømforbruk gjennom standarder og initiativer som Greenhouse Gas Protocol, CDP og RE100. Opprinnelsesgarantier er den desidert mest brukte metoden for dokumentasjon av strømforbruk i disse initiativene. Videre vil tilbudssiden av OG-er ikke nødvendigvis være identisk med utbygging av fornybar kraft, men være begrenset av at en stor andel av den fornybare kraften som blir bygget i Europa har restriksjoner på utstedelsen av opprinnelsesgarantier på grunn av tildelingen av statsstøtte. Restriksjoner er for øyeblikket å finne i følgende land: Frankrike, Tyskland, Spania, Østerrike, Sveits, Irland, Luxembourg, og Kroatia. Noen av disse er blant de største utbyggerne av fornybar kraft i Europa. Dette aspektet er ikke påpekt i rapporten.

Opprinnelsesgarantier er laget for å gi sluttbrukere muligheten til å velge den type strøm de ønsker å betale for, og for å dokumentere opprinnelsen til denne strømmen. OG-er tillater sluttbrukere å utnytte sin forbrukermakt for å drive frem etterspørselen etter fornybar energi. OG-er er dessuten den eneste troverdige løsningen per i dag, og det finnes foreløpig ingen andre alternativer. OG-er er også sentrale for inngåelse av langsiktige kraftkjøpsavtaler, og rapporten nevner at uten en velfungerende ordning ville flere selskaper valgt å ikke inngå disse avtalene og eventuelt etablert seg i andre land enn Norge. Scenariet som Oslo Economics legger frem, hvor eksporten av norske opprinnelsesgarantier blir hindret, ved f.eks å melde Statnett ut av Association of Issuing Bodies (AIB), vil føre til et betydelig samfunnsøkonomisk tap for Norske selskaper og samfunnet som helhet. Norges rolle som et grønt batteri for Europa er dessuten en viktig byggestein for å nå klimamålene som er satt i EU, og uten opprinnelsesgarantier vil Norge kunne risikere å bli degradert til et grått batteri.

Avslutningsvis vil vi påpeke at opprinnelsesgarantier først og fremst et verktøy for sluttbrukere av strøm. EUs styrkelse av OG-er som dokumentasjonsinstrument for strøm sender et tydelig signal om rollen av OG-er i det Europeiske kraftmarkedet. For å sørge for en videreutvikling av det Nordiske kraftmarkedet og et velfungerende samarbeid med Europeiske aktører er det essensielt at vi har en velfungerende opprinnelsesgarantiordning i tråd med Europeiske standarder. Uten OG-er ville markedet for fornybar strøm være betydelig dyrere å etablere og mye mindre troverdig. OG-er handler om åpenhet, å styrke forbrukernes valgmulighet og for å gjøre forbrukere av strøm ansvarlig for deres egne valg.

Vi skal heller ikke se bort i fra at ved en fortsatt overutbygging i elsertifikat markedet, og at OG'er med støtte ikke kan eksporteres til Europa etter 2020, er det en stor mulighet at aktørene heller vil velge OG i stedet for elsertifikater da dette kan gi en større inntekt for det enkelte prosjekt.

Vennlig hilsen

Odd Rune Olsen, COO Cleanworld AS